

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

31 אוגוסט 2011

תמ"ש 1039-03

1

בפני כב' השופט מנחם הכהן

התובעות

- 1. [redacted] - קטינה
 - 2. [redacted] - קטינה
 - 3. [redacted] - קטינה
- ע"י האם
ע"י ב"כ עו"ד יעקב שמשי
נגד

נתבעים

- 1. [redacted] - האב
 - 2. [redacted] - אב האם
 - 3. [redacted] - אם האב
- ע"י ב"כ עו"ד יגאל עיני

הצד השלישי

[redacted]
[redacted]
ע"י ב"כ עו"ד יעקב שמשי

2
3

פסק דין

4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

- 1. מונחת בפניי תביעה למזונות שלוש הקטינות, רינה בת העשר וחצי, הודיה בת התשע ורבע ודרורית יפה בת השמונה, שהוגשה באמצעות אימן, כנגד הורי אב הקטינות, סבן וסבתן של הקטינות.
- 2. הנתבעים מצידם, הגישו במצורף לכתב הגנתם - הודעה לצד שלישי- הורי אם הקטינות.
- 3. מבחינה משפטית, נסמכות התביעה וההודעה לצד השלישי על סעינים 4 ו-5 לחוק לתיקון דיני משפחה (מזונות), תשי"ט - 1959.
- סעיפים אלה מחייבים בנסיבות מסוימות, לצד חובת הורי קטינים לזון אותם, גם קרובים אחרים, ובענייננו - סבים וסבות.
- 4. חובת הסבים לספק מזונות לנכדיהם, איננה חלה מיידית, ומתקיימת בהתמלא שלושה תנאים מצטברים, המנויים בסעיף 5 לחוק:
- יש לאל ידם של הנתבעים לספק מזונות אותו בן משפחה לאחר שסיפקו צורכי עצמם, אותו בן משפחה אינו יכול לספק צרכיו מעבודה, נכסים או מקור אחר, וכי אינו יכול לקבל מזונות על פי סעיפים 2 או 3 לחוק.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

31 אוגוסט 2011

תמ"ש 1039-03

- 1
- 2 5. זה המקום לומר, כי בכל האמור לחיוב סב במזונות נכדו, הרי מעבר לסעיפים 4 ו-5 הנ"ל,
- 3 קיימת חובה ישירה מכוח הדין האישי, החל על יהודים, חובה שמקורה בדיני הצדקה של
- 4 המשפט העברי. ואכן, סעיף 19(ב) לחוק, קובע כי "חוק זה בא להוסיף על זכויות למזונות
- 5 הנתונות... על פי הדין האישי החל על הצדדים ואינו בא לגרוע מזכויות אלה".
- 6 עינינו הרואות – בנוסף להוראת סעיף 4 ו-5 לחוק, ניתן להחיל גם את הדין האישי בכל
- 7 האמור לתביעת מזונות של נכד כנגד סב. מאחר והצדדים לא התייחסו למקור חיוב נוסף
- 8 זה, לא אדרש לכך במסגרת פסק הדין.
- 9
- 10 6. במסגרת ההודעה לצד השלישי, רשאים הנתבעים לטעון, כפי שעשו, כי יש לחייב את הורי
- 11 האם לשאת לבדם במזונות הקטינות, ולחילופין – לחלק החיוב ביניהם, לאו דווקא באופן
- 12 שווה.
- 13 "ההורים של בני הזוג הם בני אותה קרבה, ולפיכך חייבים הם כולם במזונות לנכדיהם
- 14 על פי סעיף 7 לחוק דיני משפחה (מזונות) התשי"ט – 1959. בית המשפט רשאי לחייב
- 15 חייבים אחדים בני אותה קרבה יחד ולחוד, והוא גם רשאי לקבוע את מידת החובה של כל
- 16 אחד מהם" (ע"א 426/71 בויס נ' בויס פד"י כ"ו (1) 57, 59).
- 17 כן רשאים הנתבעים לטעון כי מדובר בנכדות "מרדניות" ולפיכך פטורים הם ממזונותיהן,
- 18 כפי שאכן טענו.
- 19
- 20 7. הורי שלוש הקטינות התגרשו זמ"ז לפני שבע שנים לאחר ארבע שנוני נישואין. האב חויב
- 21 במזונות כל אחת משלוש בנותיו בסך של 1,500 ₪ לחודש, וערעור שהגיש לבית המשפט
- 22 המחוזי נדחה. גם תביעה שהגיש להפחתת מזונות לפני שלוש שנים - נדחתה.
- 23 סך הכל עמד סך המזונות החודשי הכולל לשלוש הקטינות בעת הגשון התביעה על סך של
- 24 5,230 ₪.
- 25
- 26 8. טוענת האם, כי האב הינו "סרבן מזונות מובהק", וכי במרוצת שבע השנים האחרונות מאז
- 27 הגירושין – לא שילם מעולם מזונות, זולת שני התשלומים הראשונים לאחר מתן פסק הדין.
- 28
- 29 9. מכספי התמורה שהגיעה לאם ממכירת הדירה המשותפת, כספים שעיקלה האם בלשכת
- 30 ההוצאה לפועל, נפרע סך של 146,000 ₪, מסך כולל של 200,000 ₪. בכספים אלה החזירה
- 31 האם לטענתה חלק מההלוואות שנטלה מאביה ומבני משפחה אחרים.
- 32 מאז טוענת האם, המשיך האב לא לשלם מאומה, וחוב המזונות נכון ליום הגשת התביעה
- 33 עמד על סך של 260,000 ₪, ובעת הגשת סיכומיה עמד חובו על סך של 280,000 ₪.
- 34

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

31 אוגוסט 2011

תמ"ש 1039-03

- 1 מוסיפה האם וטוענת, כי לאור סרבנות המזונות הנמשכת של האב, היא נאלצה ונאלצת 10
2 לקחת הלוואות גדולות, הן מבנקים והן מבני משפחה, כאשר באופן קבוע ובאמצעות חשבון
3 בנק שנפתח במיוחד לצורך זאת, משלם אביה את דמי השכירות בסך של 2,500 ₪ לחודש,
4 עבור הדירה בה מתגוררות היא ושלוש הבנות.
5
- 6 לשיטת אם הקטינות, להורי האב היכולת לספק צרכי נכדותיהם שכן להם "רכוש רב 11
7 ואפשרויות כספיות".
8
- 9 מנגד טוענים הנתבעים, כי הגשת התביעה הינה "המשך למסע הנקמות חסר הפשרות" של 12
10 האם כנגד האב. אין מטרת האם לספק צרכי הקטינות, אלא לספק את "רדיפת הבצע של
11 אימן". טובתן של בנותיה – אינו מעניינה כלל ועיקר, וכי "טובת הבנות ניצבת אך ורק לנגד
12 עיניו של אביהן".
- 13
- 14 מבחינה משפטית טוענים הנתבעים: 13
15 א. האב איננו סרבן מזונות והאם לא הוכיחה כי קיימת יתרת חוב מזונות, ולפיכך על
16 פי סעיף 4 לחוק אין אפשרות לתבוע את הסבים.
17 ב. הנתבעים אינם עומדים בתנאי סעיף 5 לחוק, שהינם תנאים מצטברים.
18 ג. הנכדות הינן נכדות "מורדות".
19 ד. מצבם של הורי האם טוב לאין ערוך ממצב הורי האב, ולחילופין, במידה ותתקבל
20 התביעה יש לחלק הנטל בינם ובין הורי האם, כאשר עיקרו יש להשית על הורי
21 האם, הן לאור מצבם הכלכלי הטוב והן בשל "עומק יחזיהם" עם הקטינות,
22 לעומת יחסיהן של הקטינות עם הורי האם.
23
- 24 אני דוחה מכל וכל את הטענה חסרת השחר של הנתבעים כי לא הוכח כי אין האב משלם 14
25 מזונות בנותיו, וכי הוא "סרבן מזונות". לטענתם, "ההיפך הוא הנכון".
26 לתצהירה צרפה אם הקטינות דף חשבון של לשכת ההוצאה לפועל, וכן העידה בבית המשפט
27 באופן אמין כי יתרת חוב המזונות מגיע לסך של 260,000 ₪ (ביום הגשת הסיכומים נוספו
28 על סך זה עוד 20,000 ₪). הנתבעים לא הביאו מטעמם כל ראיה כי החוב בלשכת ההוצאה
29 לפועל מאופס או כל ראיה אחרת כי האב משלם מזונות בנותיו.
30
- 31 זה המקום לומר, כי בניגוד לאמור בסיכומיהם, בכתב הגנתם אין הנתבעים כופרים כי האב 15
32 אינו משלם מזונות בנותיו, אלא טוענים כי הוא "מעוניין לשלם מזונות לבנותיו כפי יכולתו
33 ואולם הוא מבקש גם שיתאפשר לו להתראות עימן".
34
35

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

31 אוגוסט 2011

תמ"ש 1039-03

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
- כלומר, לשיטתם מציב האב שני תנאים לתשלום מזונות:
- א. התשלום יהיה כפי יכולתו.
ב. קשר עם הבנות.
16. משקבעתי כי התקיים התנאי כאמור בסעיף 4 לחוק, ממילא קבעתי כי התקיים גם התנאי המופיע בסעיף 5(3) לחוק.
- בספרם "מזונות ילדים" אומרים המלומדים שלם – גריידי, כי "אם יוכח שהליכי הוצאה לפועל לא מביאים לתשלום מזונות למרות פעולות נרחבות ואינטנסיביות לגביית המזונות, בסיטואציה שכזו התנאי שבסעיף 5(3) לחוק יתקיים ויאפשר תביעה למזונות נגד הסב".
- כן ראה: לויאן נ' לויאן ע"א 232/89 פ"ד מג (2) 663, וע"א 35/83 חסין נ' פלדמן, פד"י (4) 721, בו נאמר, כי הגם שקיים פסק דין מזונות חלוט כנגד האב, אין לשלול מהקטינים את האפשרות להגשת תביעה כנגד הסב, אם חרף פסק הדין, אין האב משלם. במקרה כזה "ניתן לחייב את הורי הבעל בתשלום המזונות".
17. נחה דעתי כי מאז פסק הדין, לא שילם האב מזונות עבור הקטינות (זולת פעמיים), והן מבחינת "סולם הקרובים", כאמור בסעיף 4 לחוק והן מבחינת התנאי המופיע בסעיף 5(3) לחוק – זכאיות התובעות להגיש תביעתן זו.
- היש לקטינות יכולת לספק צרכיהן "מעבדה, מנכסים או ממקור אחר"?**
18. במסגרת בחינת תנאי שני זה, יש לבדוק בקפדנות האם די בהשתכרות האם וכל "מקור אחר" העומד לרשות הקטינות, כדי לפטור הסבים מחובתם.
- אין חולק כי משכרותה נטו של האם הינו 9,000 ₪ לחודש, וקיצבת הילדים אותה היא מקבלת הינה בסך 500 ₪ לחודש. במהלך חקירתה הנגדית נשאלה האם לא ניתן לומר כי בהתחשב במשכורת 13 הנטו החודשי שלה יעמוד על סך 10,000 ₪ ולא על 9,000 ₪, והיא השיבה בחיוב.
- בסיכומיה מכחישה האם מכל וכל כי במקום עבודתה מוענקת משכורת 13 לעובד שוויתקו פחות מ- 25 שנה, תוך שמצרפת אישור על כי אין היא מקבלת משכורת 13.
- לפיכך, אלה הם הנתונים הרלוונטים לענייננו:
- א. תוך לקיחה בחשבון את קצבת הילדים, מקבלת האם מידי חודש סך נטו של 9,500 ₪.
ב. הוריה משלמים את שכר הדירה בסך של 2,500 ₪ לחודש.

בית משפט לענייני משפחה בירושליו

31 אוגוסט 2011

תמ"ש 1039-03

- 1 ג. היא נטלה הלוואה מבנק אוצר החייל בסך של 100,000 ₪, כשהחזר החודשי עומד
2 על 1,200 ₪ לחודש (הלוואה קודמת שלקחה מבנק זה עומדה על סך של 60,000 ₪)
3 וכן נטלה הלוואה מוועד העובדים כשהחזר החודשי הינו 500 ₪ לחודש.
4
- 5 19. טוענת האם, כי למרות השתכרותה זו, ותשלום השכירויות על ידי אביה, היא נזקקת באופן
6 קבוע להלוואות אותן היא נוטלת משלושה מקורות: אביה, בני משפחה ובנקים.
7 כך למשל, את ההלוואה האחרונה בסך 100,000 ₪ מבנק אוצר החייל נטלה בחודש דצמבר
8 2008, כדי לסלק ייתרת הלוואה קודמת לבנק זה וכדי להחזיר חובות לאביה ולאחרים.
9 בתשובה לשאלת בא כוחם המלומד של הנתבעים, האם במידה ולא היו לה חובות להחזיר,
10 ושכר הדירה היה ממשיך להיות משולם לא על ידה, היא הייתה מסתדרת כלכלית? השיבה:
11 "אני חושבת שכן".
12
- 13 20. מהדירה שנמכרה קיבלה התובעת סך של כ- 70,000 דולר (300,000 ₪) כשבסך זה כלול
14 חלקו של האב שעוקל בלשכת ההוצאה לפועל.
15 לטענתה – סך זה במלואו הופנה להחזר הלוואות לאביה ולבני משפחה אחרים כפי שפרטה
16 בעדותה בעמוד 3. מעידה האם כי אביה תומך בה ובבנות כספיו: החל מחודש מרץ 2003,
17 שנתיים טרם שנפתח תיק ההוצאה לפועל, כשלצורך סיועו זה, גם הוא נוטל הלוואות מבני
18 משפחה. לדבריה, מעבר לבנק אוצר החייל חייבת היא עדיין לאביה סך של כ- 150,000 ₪
19 ולוועד העובדים נותרה יתרת חוב של 4,000 ₪ בגין ההלוואה שנטלה. סך הכל היא משלמת
20 החזרי הלוואות לבנק ולוועד העובדים בסך של 1,700 ₪ לחודש.
21
- 22 21. אני דוחה מכל וכל את הטענה כי לאם הקטינות מצטברים וזוחים מסך 30,000 ₪-
23 המופקדים בנאמנות על שם הקטינות עד הגיען לגיל 20, או עד יוכו נישואיהן על פי המוקדם,
24 וכי לפנינו מקור הכנסה נוסף העומד לרשות הקטינות. מדובר בחשבון נאמנות סגור שיגיע
25 לבנות לבדן, כאשר קיימת אפשרות על פי הפשרה שהושגה, כי כספים אלה כלל לא יגיעו
26 לקטינות.
27
- 28 22. נכון להיום זהו "מאזנה" של האם:
29 א. השתכרות וקצבת ילדים בסך של 9,500 ₪ לחודש.
30 ב. שכר דירה בסך של 2,500 ₪ המשולם ע"י האב.
31 ג. החזר הלוואות לבנק אוצר החייל ולוועד העובדים בסך של 1,700 ₪ לחודש
32 (היתרות להחזר הינן 80,000 ₪ לבנק ו- 4,000 ₪ לוועד).
33 ד. יתרת חוב הלוואה לאביה בסך של כ- 150,000 ₪.
34

בית משפט לענייני משפחה בירושליו

31 אוגוסט 2011

תמ"ש 1039-03

23. אין בידי לקבל טענת הנתבעים כי יש בהשתכרותה החודשית בסך של 9,500 ₪ לחודש, וכשאביה משלם את שכר הדירה, לספק כל צרכיה וצרכי הבנות, ולפיכך אין לחייב הנתבעים במאומה.
- ראשית** – אינני מקבל את מסקנתם כי כל שהעניק ומעניק האב לבתו הינו בחזקת מתנה. מאמין אני לאם כי מדובר בהלוואה, אמנם ללא מועד פירעון מוגדר וללא ריביות, ומבלי שאביה נוגש בה לפרוע הלוואות שהעניק.
- הראיה, שהשיבה לו סכומים נכבדים עם שנמכרה הדירה.
- שנית** – יש לזכור כי האם מחזירה הלוואות נוספות בסך של 1,700 ₪ לחודש
- שלישית** – יש לזכור כי האב חוייב במזונות הבנות בשלושה הליכים שונים (אחד מהם בבית משפט המחוזי בירושלים), בסך העומד היום על 5,230 ₪ לחודש, ומימלא נקבע בהליכים אלה כי אין בידי האם לבדה לספק כל צרכיהם.
- ורביעית** – גם אם נאמר כי במתכונת הקיימת, ובהתעלם מהחזר ההלוואות החודשי, וגם אם נניח כי כל חובה לאביה יהפוך למתנה, יכולה הייתה האם להסתדר כלכלית, הרי שמתכונת זו מושתתת על סיוע מאסיבי של אביה המשלם מזה שנים את שכר הדירה, מלבד עזרה כספית אד – הוק, ומדוע סיוע זה לא יחולק עם הנתבעים? (זאם אכן יש לאל ידם לסייע לאחר סיפוק צרכיהם).
24. טעות לוגית ומשפטית לומר כי היחלצות וסיוע אב האם, וההלוואות שנטלה הינן בגדר "מקור אחר" כאמור בסעיף 5(3) לחוק. הלוואות יש להחזיר, ואין סב אחד יכול לומר "הסב השני משלם שכר דירה, בני משפחה והבנקים מעניקים הלוואות, האם משתכרת, ולפיכך פטור אני מחובת המזונות לנכדותיי". זאת יש לזכור כי "החוק אינו קובע הבחנה בין הסבים מצד האב או מצד האם, למעט קביעת החבות על פי יכולתם הכלכלית" (פרץ נ' פרץ בר"ע (ת"א) 2320/02).
- האם לאחר סיפוק צרכיהם יש בידי הנתבעים לשלם מזונות לנכדותיהם?**
25. הנתבעת לא שיתפה פעולה בעת חקירתה הנגדית, התחכמה ("יש לי אולי עשרים מליון ₪") וסירבה לגלות את הסכומים העומדים לה ולבעלה. בסופו של יום ניתן להגיע לנתונים הבאים:
- הנתבעת מקבלת פנסיה בסך של 2,207 ₪ לחודש וקצבת זקנה בסך של 2,223 ₪ לחודש.
- הנתבעת מקבלת פנסיה בסך של 3,835 ₪ לחודש וקצבת זקנה בסך של 2,297 ₪ לחודש. כן מקבלים הצדדים דמי שכירות מנכס שבבעלותם בסך של 1,800 ₪ לחודש. סך הכל מדובר בהכנסה חודשית של כ- 10,870 ₪ לחודש. טוענת התובעת כי מדובר בהכנסה חודשית משותפת נאה ביותר, ולפיכך יש לחייבם במזונות הנכדות.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

31 אוגוסט 2011

תמ"ש 1039-03, [REDACTED]

- 1 עוד יש לזכור כי במסגרת הסכם הפשרה, בתביעה שהגישו הנתבעים נגד הורי הקטינות
2 להחזרת הלוואה, קיבלו הנתבעים לידם, עם שנמכרה הדירה, סך של \$30,000, ולפנינו
3 מקור כספי נכבד נוסף העומד לרשות הנתבעים.
4
- 5 26. מנגד טוענים הנתבעים כי לבד מהוצאות מחייה וכלכלה יש להם הוצאות בגין רכב
6 המשמשם להתניידות ולטיפולים רפואיים, ולאור גילם ומצבם הבריאותי יש להניח שעם
7 הזמן תתווספנה להם הוצאות בגין טיפולים רפואיים ותרופות, תוך שמזכירים כי הנתבע
8 עבר אירוע של שבץ מוחי.
9
- 10 27. לדבריהם, הכנסה של 9,000 ₪ לחודש (בסיכומיהם מתעלמים הנתבעים מהכנסתם משכר
11 דירה) יש בה כדי לספק את צרכיהם השוטפים בלבד וגם זאת בקושי ובייחוד לאור הצפוי
12 תוך שילכו ויזקינו.
13
- 14 28. אני סבור כי בהעדר הוצאה על שכירת דירה או החזר משכנתא, ניתן לחייב את הנתבעים
15 בתשלום מסוים בגין מזונות נכדוניהם, וזאת לאור הכנסתם חודשית של 10,870 ₪ לחודש.
16
- 17 **התביעה כנגד הצד השלישי**
- 18
- 19 29. סך הכנסותיהם של הורי האם מכל המקורות עומד על סך של כ- 7,500 ₪ לחודש שבסכום
20 זה נכללים קצבאות זקנה, פנסיה ורנטה מגרמניה.
21
- 22 30. אב האם נחקר ארוכות אודות חשבונות נאמנות אותם הוא מנהל עבור נכדו ונכדתו
23 היתומים הגרים אצלו. מסביר הסב, כי הוא ואישתו אפוטרופוסינו לשני נכדים אלה מזה 17
24 שנה כשהוא מקבל עבורם דמי מחיה.
25
- 26 31. הנתבעים צירפו לסיכומיהם דפי חשבונות נאמנות אלה, תוך שטוענים כי למעשה אב האם
27 הסתיר כספים רבים השייכים לו באצטלה שאלה כספים המנוהלים עבור נכדיו.
28
- 29 32. עיינתי עיין היטב בטענות הצדדים ובמסמכים הרלוונטים ואינני מקבל טענה זו. לצורך
30 ההליך שבפניי, הרלוונטי הוא הכנסות הורי האם, ואין חולק כי הכנסותיהם החודשיות
31 מסתכמות בסך של 7,500 ₪ לחודש. אם אב האם מתרשל בניהול כספי שני נכדיו היתומים
32 הדעת נותנת כי מחלקת הפיקוח של האפוטרופוס הכללי תיתן דיעתה לכך. חבל שכספיהם
33 של שני נכדים יתומים אלה שורבבו למחלוקת שבפניי. עזות פניום היא לקחת בחשבון את
34 דמי המחיה שקיבלו הורי האם בגין טיפולם בשני הנכדים ולצרפם להכנסתם הכללית
35 החודשית של הורי האם.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

31 אוגוסט 2011

תמ"ש 1039-03

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34

האם לפנינו נכדות ה"מורדות"?

33. טוענים הנתבעים כי "התובעות הינן בבחינת 'נכד מורד' כלפי התובעים", ולפיכך הם פטורים ממזונותיהם.
34. אם אכן תוכח טענה זו, פטורים הסבים ממזונות הנכדות, וזאו: גם לאור סעיף 9 לחוק האומר:
- "פטור ממזונות – רשאי בית המשפט, אם הוא סבור שמן הצדק ומן היושר לעשות כן, לפטור אדם מחובת מזונות, כולה או מקצתה, מחמת התנהגות נחפירה שהזכאי במזונות התנהג כלפיו".
35. טוענים הנתבעים, כי מרדנות הנכדות מתבטאת הן ביחסייהן של הבנות כלפי האב והן ביחסייהן כלפיהם.
36. טוענת הנתבעת בתצהירה כי בעת ביקוריה את נכדותיה במרכז הקשר, פוגעות בה הנכדות, מטיחות בה הערות ביחס לאביהן ואין ספק כי הן "מוסתות" על ידי אימן כנגד אביהן באופן קבוע וסיסתמטי. הן מכנות את אביהן רוצח, פונות אליה ואומרות "את ערבית" ומשיחות איתה על כספים שהאב חייב לאימן. מסקנת הנתבעים מכל אלה כי הבנות הינן מורדות הן כלפי האב והן כלפיהם.
37. הנתבעים נסמכים גם על האמור בתסקיר פקידת הסעדת הקובע כי אין מגע של חיבה בין הסבתא לנכדות, וכי הסבתא עושה מאמץ לשתפן אך הנכדות אינן משותפות פעולה.
38. מדובר בהתנהגות "מחפירה ופוגעת", הפגישה אחת לשבועיים במוקד קשר ופיקוח נכפית למעשה על הנכדות המפגינות כלפי סבתן קרירות, חוסר רגישות וחשדנות.
39. מנגד טוענים הנתבעים כי מדובר בטענה שיש לדחותה. טוענים הם כי הסבתא הינה היחידה מבני משפחת האב הטורחת לקיים קשר עם הקטינות. גם אנו הקטינות "אינן מגלות לנתבעת אהבה רבה", הרי ש"הקטינות חשות ומחזירות את מה שהן מקבלות מסבתן", תוך שהנתבעים מפנים לתסקירי פקידת הסעד.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

31 אוגוסט 2011

תמ"ש 1039-03

- 1 הפסיקה קבעה מבחנים חמורים ביותר כדי לשלול מזונות מקטין עקב טענת מרדנות. אומר
2 בית המשפט העליון כי "שלילת המזונות היא צעד קיצוני וחריף אשר יש להימנע ממנו אלא
3 אם כן קיימות נסיבות יוצאות דופן..." (חריף נ' חריף, ע"א 199/77).
- 4
- 5 גם סרבנות קשר נמשכת איננה נתפסת על ידי בית המשפט העליון כ"מרידה" לצורך שלילת
6 מזונות, כאשר בית המשפט העליון אומר (קטן נ' קטן, ע"א 1880/94) "עד שמגיעים
7 למסקנה, כי אין רצון לפגוש בהורה שאין בידי משמורת ומצדיק הפחתת המזונות
8 הדרושים לקיומו, ראוי לנהוג בזהירות ובריסון...הטלת סנקציה כה חמורה... היא אמצעי
9 קיצוני שאין לנקוט אותו אלא במקרים של מרדנות בעלת ביטויים גסים ועולבים".
- 10
- 11 בית המשפט העליון גם מדגיש כי עיתים ניכור הקטין וסרבנות הקשר שלו מקורם מהמאבק
12 ההורי המתמשך לו היו הקטינים עדים, ואכזבתם ותסכולם מאחד מהוריהם.
- 13
- 14 גם לשיטת הנתבעים יחסן של הנכדות כלפיהן הוא פרי של הסתה מצד האם ואינו פרי
15 בחירה חופשית של הקטינות. עוד יש לזכור כי פקידות הסעד החליטו על התראות בפיקוח
16 בין הסבתא לנכדות, לאחר דברים קשים ביותר שהשמיעה הסבתא באזני הנכדות
17 והסתותיה כנגד אימן, וכן יש לזכור כי התסקיר האחרון מיום 28.7.2010 מדבר במפורש על
18 שיפור ניכר ביחסי הסבתא לנכדות בעת האחרונה. התסקיר מדגיש כי "הבנות אינן מביעות
19 התנגדות להיכנס למפגש עם הסבתא", וגם אם חלק מהמפגשים הינם טעונים, ובחלקם
20 הזכירו הנכדות עניינים כספיים אין לומר כי התקיימו בענייננו תנאי "מרדנות" או תנאי
21 סעיף 9 לחוק.
- 22
- 23 **היקף החיוב במזונות**
- 24
- 25 סעיף 6 לחוק שכותרתו "היקף המזונות" קובע:
26 "היקף המזונות, מידתם ודרכי סיפוקם יקבעו באין הסכם בין הצדדים, על ידי בית
27 המשפט בשים לב לנסיבות... לפי מחסורו של הזכאי ויכולתו של החייב".
- 28 סעיף 7 לחוק קובע כאמור כי בית המשפט רשאי לקבוע את מידת החיוב של שנים בני אותה
29 קירבה לזכאי, תוך שרשאי בית המשפט "לחייבם ביחד ולחוד".
- 30
- 31 הפסיקה קבעה כי לא צריכה להיות הלימה וקשר בין סך המזונות שנפסקו כנגד האב סרבן
32 המזונות ובין סך המזונות הנפסקים כנגד הוריו. בעניין פרץ נ' פרץ (תמ"ש תל אביב
33 94545/98), הכפיל כמעט בית המשפט את סך המזונות בו חוייגו הסבים מהסך שהושת
34 קודם לכן על האב. שכן, "סכום המזונות שנפסק נגזר גם מיכולתו של החייב".
- 35

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

31 אוגוסט 2011

תמ"ש 1039-03

- 1 .46 אינני סבור כי יש להשית חיוב שיפוטי על הצד השלישי בכל האמור למזונות הקטינות.
 2 הכנסתם הכוללת של הורי האם מגעת ל- 7,500 ₪ לחודש, ומזה שנים מסייעים הם באופן
 3 ניכר ומשמעותי, אם בצורה של הלוואות ואם בצורה של מתנות, על מנת לדאוג לקורת גג
 4 לנכדותיהם ולהביא טרף לפיותיהן, חובות מובהקות של האב אותן זנו.
 5
- 6 .47 לאור ממצאי כי לרשות הנתבעים עומדת הכנסה חודשית של לפחות 10,870 ₪ לחודש וכן
 7 קיבלו סך של \$ 30,000 במסגרת הסדר הפשרה, אני סבור כי ניתן לחייבם לעת הזו בסך של
 8 400 ₪ לחודש עבור כל נכדה, דהיינו סך כולל של 1,200 ₪ לחודש. סכום זה, שהינו כמחצית
 9 שכר הדירה החודשי המשולם עבור הדירה בה מתגוררות הקטינות ואימן, לא יפגע בסיפוק
 10 צרכיהם של הנתבעים ויקל עד מאוד את מצבן הכלכלי של הקטינות.
 11
- 12 .48 סוף דבר:
 13 א. אני מחייב את הנתבעים יחד ולחוד לשלם לכל אחת מנכדותיהן סך של 400 ₪
 14 לחודש, בהצמדה למדד אחת ל- 3 חודשים.
 15 ב. תוקף החיוב מיום הגשת התביעה.
 16 ג. הפרשי העבר יפרשו ל- 12 תשלומים חודשיים שווים ורצופי שיצטרפו לסך התשלום
 17 השוטף החל מינואר 2012.
 18 ד. מובן מאליו כי עם שינוי הנסיבות רשאים הנתבעים לבקש עיון מחדש בסך
 19 המזונות.
 20
- 21 .49 אין צו להוצאות.
 22
 23
 24 ניתן היום, א' אלול תשע"א, 31 אוגוסט 2011, בהעדר הצדדים.
 25

מנחם הכהן, שופט

בית דין משפחה
 שירות המבחן
 ירושלים
 31/8/2011